

Talvilukukausi 2016-2017
Irwin-klubi, Irwin Goodman ry:n jäsenlehti
4 / jatkettu kausi 2016 irtonumero 6,50

Syvien rivien suurin suomalainen

Irwin

Kansantaitelijan matkassa, osa 6

Irwinismin ja reteyden kartalla

ristiin rastiin

Siellä ja täällä, reissussa ja kotona

Rekkamies - Reissumies

Matti Esko

Vuoden Retein 2017

Suomi 100 - Ryysyranta 50 vuotta

Plattojen Planeetta - Pyhä Pietari

Oton fobia - Irwinismihuumoria

Pääkirjoitus

4 / kausi 2016

31.3.2017 jatketun kauden päätös

Suomi 100 - irwinismi 52 vuotta

Irwin weekendin paneelikeskustelussa käsiteltiin Vexin ja Irwinin lauluja ja tyyliä, peilaten niitä tähän päivään ja viime vuosisadan loppupuolen kulttuuriin Suomessa. Suomi 100 -teeman nimissä yli viisikymmenvuotista irwinismia pöyhittiin vähän pintaa syvemmältä. Siitä keskustelusta on ammennettavaa moneenkin Goodman-lehteen, mutta otettakoon tähän pääkirjoitukseen pieni osa. Yli puolet Suomen itsenäisyyden ajan ajankuvasta on talletettu näihin biiseihin. Tuotannosta löytyy tiettyjen vuosien ajankohtaisiin tapahtumiin kantaa ottavia kappaleita, mutta myös yleispäteviä, ajattomia lauluja.

Ryysyrannan 50v -juhlavuosi

Ryysyranta-kappaleen 50-vuotiset. Laulu tehtiin kesän aikana 1967, se ilmestyi singlenä syyskuussa. Hei, silloinhan oli Suomen 50-vuotiskappale... Siitä ei tainnut olla niin paljoa "melua", kuin tästä rakkaan Suomemme juhlavuodesta nyt. Ryysyranta on hyvin keskeinen lauluteos – juuri nyt keskeinen vielä siinäkin mielessä, että se sijoittuu nyt katsottuna tasan keskelle itsenäisyytemme ajan "aikajanaa". Kun Goodman-Retee -aisaparilta kummalta vaan kysyttiin, mikä oli ensimmäinen erityisen merkittävä kappale heille, kumpikin mainitsi Ryysyrannan. Se on varmaan siinäkin mielessä merkittävä, että siinä todellakin nousi huippuunsa kummankin luova tekeminen. Vexi hioi ensin Irwinin tuomaa ideaa tekstiksi pitemmän aikaa ja jopa Toivo Kärjen erityisessä valvonnassa ja ohjauksessa. Sen lopulta valmistuttua täyteen trimmiinsä, Irwin alkoi säveltää sitä ja kävi niin kuin useasti myöhemminkin, kun Vexi oli onnistunut erityisen hyvin tekstissä, Irwin nousi säveltäjänä samalle korkealle laatutasolle. Luovan yhteistyön ominaispiirre, joka parhaimmillaan tiimimtyössä toteutuu.

Nyt alkavalla 2017-kaudella käsittelemme Ryysyranta-teemaa erityisellä herkkyydellä, kokonaisuutena. Jos ei nyt Kiannon Ryysyrannan Joo-seppi -teokseen aleta pureutumaan, niin Ryysyranta-kappaleen kautta Ryysyranta taloon ainakin, ja kaikkeen mitä tänä satavuotiaan Suomen jälkimmäisellä puoliskolla näissä merkeissä on tapahtunut. Voi olla että Suomi 100 -juhlavuonna käsittelemme myös tätä satavuotiasta aihetta. Näistä seuraavissa lehdissämme. Samalla Goodman-kanavalla.

Ari Lahti, päätoimittaja

Lehtemme sai ilmoittajan, ainoa puolue joka haluaa tukea meitä, se suotakoon.

G-tiimi: Anne, Jaana, Päivi, Veikko, Jarkko, Hanski, Marko, Jukka, Mika, Ari.

Tässä numerossa

Goodman-lehti,	2	Pääkirjoitussivu
13. vuosikerta	3	Plattojen planeetta
glehti@gmail.com	4	Kansantaiteilijan matkassa, osa 6
irwingoodman.com	6	Oton fobia, irwinismihuumoria
FB: Irwin-klubi	8	Vuoden retien 2017, Matti Esko

PYHÄ PIETARI

Pyhä Pietari portsari portsarien / varaa paikat kun perille tullaan / Pyhä Pietari portsari portsarien / kohta tukehdun punssiin ja pullaan... vaikka kengät on puhki ja nuhrainen nuttu / olen maallisten virkaveljien tuttu / Pyhä Pietari portsari portsarien / varaa paikat kun perille tullaan.

Siitä se lähtee. Pyhä Pietari. Julkaistiin vuonna 1989 singlillä Pyhä Pietari / Maailma on kaunis, sekä LP:llä Vuosikerta -89***.

Juopon luonne on nöyrä ja sydän hellä / häntä ahdisti ahneiden valheellisuus / suhtaudu häneen siis lempeydellä / oli maalinen taival jo onnettomuus... vaikka löytyykin syntiä kaikenlaista / viiniä, laulua, vierasta naista / niin tee hyvä työ / älä lyötyä lyö... Pyhä Pietari portsari portsarien jne.

Niinpä niin. Kylähän Pietari varmaan ymmärtää juoppoja. Heillä kun tosiaan on usein hellä sydän

kaikista heikkouksistaan huolimatta. Ihminen hienoissa uusissa vaatteissa paksuine lompakkoineen voi olla kylmä kuin pakastekala, vähäosaisen ollessa lämmin, rakastava ja kiltti.

Juoppo kaiken sai sietää ja kaiken niellä / rikkaat solvasi, pamputti poliisikin / ymmärrät varmaan et pääsyä kiellä / tuopit kumottiin tuskin ja kärsimyksin... vaikka löytyykin syntiä kaikenlaista / viiniä, laulua, vierasta naista / niin tee hyvä työ / älä lyötyä lyö... Pyhä Pietari portsari portsarien jne.

Sävellyshän on Kassu Halosen ja Kisu Jernströmin, sanat tietenkin Vexin. Toivo Kärki aikoinaan sanoi Vexille ja Irwinille että kaikesta saatte tehdä laulujanne mutta Jumalaa ja Kekkosista ette saa pilkata. Kekkosesta lauletaan kyllä Irwinin levyillä, mutta ei koskaan pilkkavasti. Tässä rallissa kyllä ollaan taivaan porteilla, mutta ei pilkata Jumalaa. Ja Pietarihan varmaan

ymmärtäneen huumoria. Tulee tässä mieleeni juttu jossa joukko liivijengiläisiä ajaa taivaan portille moottoripyörillä, Pietari sanoo heille että ei, ei, tänne ei voi tulla moottoripyörillä. Samalla hetkellä pitkätukkainen kaveri hurauttaa koko porukan ohi Harrikallaan, Pietarille tuttavallisesti kättään heilauttaen. Liivijengiläiset ovat ihan äimänä ja kysyvät Pietarilta miten tuo kaveri sitten sai ajaa suoraan sisään? Pietari vastasi: Hän on eri asia. Katsokaas, hänen isänsä omistaa koko tämän paikan.

Nousukiito 70-lu

Kansantaitelijan matkassa, osa 6

Vuosikymmen oli lähtenyt hyvin käyntiin – niin Irwinillä kuin muillakin. Silloin 1970-luvun alussa perustat olivat kunnossa ja selvillä. Töitä riitti ja Suomi oli nousussa. Viihteen kulutus oli huipussaan, olihan vapaa-aikaakin nyt enemmän.

Teksti: **Ari Lahti**

Kuvat: **IG-inst arkisto**

Vaikka nyt hankittiin kenties sekä perjantai- että lauantai-pullo, oli asioita mitkä eivät muuttuneet, esimerkiksi edelleen joka pirtissä lämmitettiin lauantaisin sauna. Elämä kulki pitkälle tuttuja laturia. Melko stabiili olotila vallitsi monilla osa-alueella. Muistuu mieleen erään aikalaislapsen lohkaisu: Suomessa presidentit ovat Kekkosia. Melkein yhtä varma asia oli, että Irwin Goodman voitti Syksyn Sävel -kilpailut. Tuon ajan merkittävimpään musiikki- ja mediatapah-tumaan halusivat osallistua kaikki levy-yhtiöt kynnelle kykenevine artisteineen. Ohjelma oli television katsotuimpia. Katsojat äänestivät (postikortein) suosikkinsa. Irwinin huippukunnosta osaltaan kieli menestymisen niissä karkeloissa. Irwin ja Vexi olivat taas saaneet hyvin juonesta kiinni. Vanha resepti – Kansalle mitä kansa tahtoo – toimi

vun alun tapaan

jälleen. Levyt tekivät kauppansa ja hyvähintaisia keikkoja oli tarjolla vuoden jokaiselle päivälle, toisinaan pari kolmekin. Ja ne kaikki käytiin tekemässä. No jouluaattona ja joulupäivänä ei keikoilla käyty, mutta vastavasti esiintymisiä oli juhannuksen aikaan kymmenkuntakin saman päivän aikana.

Keikkamatkoista kuulin ensikäden tietoa serkultani Matti Kakkoselta, joka toimi Irwinin autokuskina nuo pari kiireistä vuotta.

Eräänä marraskuisena sunnuntaina olimme vanhempien kanssa kyläilemässä sukulaisilamme Kakkosilla Väinämöisenkadulla Tampereen Kalevassa. Kuuntelin Matin ohjauksella levyjä, stereot soivat todella hienosti. Matilla oli iso levyvalikoma, olihan hän ollut tiskijukkana Suojasen Tapin Viihdeohjelmat oy:n leivissä monta vuotta ja sittemmin ajokortin saatuaan Pekka-veljensä tavoin samaisen firman autonkuljettajana. Tiesin että Matti oli nyt ns. erikoistunut Irwin Goodmanin autonkuljettajaksi. Levyhyllystä löytyi monenlaista musiikkia, itseäni kiinnosti erityisesti yksi levy, juuri ilmestynyt single. Matin työnantajaltaan saama Poing poing poing / Kadun kasvatti. Irwinin nuori autokuski oli ollut mukana myös viimei-

simässä Syksyn sävellessä. Voitto tuli kotiin jo toisena perättäisenä vuotena. Oli jännä kuulla asioista, joita ei lehdissä kerrottu. Tuo 11-vuotiaana koettu musiikkihetki on jäänyt lähtemättömästi mieleen. Sen lähemmäksi en Irwiniä silloin vielä päässyt, muuta kuin että meillä oli yhteinen tuttu ja että Irwinkin oli käynyt Kakkosilla.

Aiemmin keväällä ilmestynyt suurhitti, Lievestuoreen Liisa oli soinut joka paikassa pitkin kesää. Syksyn sävel -voiton tuonut Poing Poing Poing oli vuorostaan nyt listaykkönen. Kappaleessa oli ajan trendit kuultavissa, maailmalla riehunut "purkkapoppi" oli tällä kertaa osoittanut lauluntekijäkaksikolle tietä kuljettavaksi. Irwin oli elämänsä kunnossa, työt maistuivat, lauluja syntyi. Nyt oli lauluääni kypsytynyt ja laulunkirjoittaminenkin jalostunut huippuunsa. Musikaalinen Irwin sai toteuttaa itseään juuri sellaisen musiikin parissa mitä halusi tehdä. Iloista ja menevää musiikkia. Tuolloin sitten ilmestynyt Poing Poing Poing -LP oli kokonaisuutenakin Irwinille itsellensä, kuin Vexillekin mieleen, ostavasta yleisöstä puhumatta-kaan! Markku ja Nakke Johansson olivat tehneet koko vuosikymmenen alun loistavaa sovitus- ja tuotantotyötä. Tuotantotiimi

olikin hitsautunut todelliseksi hittitehtaaksi. Fazerille tahkottiin miljoonia, Irwin itsekin sai levyistään paremmat rojalit, mutta varsinaisen ansiotyönä laulaja teki edelleen tien päällä. Vexi ei enää ollut manageroimassa Irwinin uraa eikä keikkoja. Työnjako oli entistä selkeämpi. Vexi oli nyt Fazerilla kuukausipalkkainen sanoittaja ja tuottaja. Hän työskenteli Irwinin ja muiden vastuullaan olevien artistien levy-menestyksen eteen. Oli Vexillä ja Irwinillä tosin erillinen sopimus: Irwin maksaisi Vexille jokaisesta Goodman-Retee -hitistä, mikä nousee listalle, silloista rahaa 100 mk per listaviikko. Systeemi toimi kuulemma pitkään hyvin. Vexi panosti Irwinin levyjen myynninedistämiseen. "Jossain vaiheessa Irwin sitten taas jätti osuutensa sopimuksesta täyttämättä", muisteli Vexi.

Irwin oli päässyt uralaan siihen mihin oli tähdännytkin; viihdyttävän musiikin tekemistä ja esittämistä tyylikkäissä esiintymispaikoissa. Vaikkei kansantaitelija silloinkaan mitään osaa työstään ylenkatsonut, tai kaukaa kiertänyt ainuttakaan latoa, missä myös kävi rallinsa heittämissä. Kohtuullista korvausta vastaan. Irwinin keikkahinnat olivat silloin Suomen korkeimpia.

O T T O N O T T O N O T T O N F O B I A

Outo-Otto oli ollut 20vuotta Outokummussa osapuilleen onnellinen, ja nuoruuteensa Otto oli jotakuinkin nuhteetomana nudistina niittänyt Naantalissa.

Naantalista tuli sitten lähtö, koska Otolle kehittyi ajan kanssa siellä outo fobia, mitä ei ns. suuri yleisö voinut käsittää, saati pienen seurakunta. Joten Otto vittuuntuneena rippikoulun jälkeen päätti lähteä Naantalista kauas ja syvälle. Outokummun kaivoksiinhan Otto sitten loppuviimeksi fobiansa kanssa ajautui.

Täällä saan olla aivan rauhassa ihmisten katseilta ja panettelupuheilta perkele! , Otto ajatteli silloin, kun ensimmäisen kerran meni hissillä maan uumeihin, niin kuin joka aamu 20vuotta siitä kerrasta eteenpäin.

Ei kai kohtalolleen mitään voi, Otto aamuisin aina ajatteli. Ottoa harmitti kyseinen Fobia vallan perkeleesti. Kas kun ei muille ole tullut samanlaista. "Miksi juuri minulle", oli ollut Oton viimeiset ajatukset taas monena ehtona ennen unen tuloa. Nyt 20vuoden Outokummussa vietyyn kaivos ajan jälkeen Fobia ehkä pikkaisen laski jo päätänsä.

Otto joutui hiukan kiusalliseen tilanteeseen firman pikkujouluissa. Ronski-Ronja Outokummun karskein ja kiimaisin siivooja oli saanut... siis kuullut

huhua Oton fobiasta Naantalissa asuvilta pikku-serkuiltaan. Ronjalla oli nyt tilaisuus tutustua Otoon, kun Otto saapui pikkujouluihin vihdoista viimein eli uskaltautui yhteisiin firman rientoihin ensimmäisen kerran 20 vuoden aikana.

Ronja koitti heti... siis otti Oton ...puhutteluun onkos asiassa mitään perää! Ronja otti ohjokset...kin heti käteensä ja eikös fobia nostanut heti päätänsä. Oton tähänastisen elämän ensimmäisen kerran fobia oli nyt myös Otolle iloinen asia!

Otolle oli kehittynyt tosiaan vuosien aikana siellä Naantalin nudistikeskuksessa kaamea fobia eli kansanomaisesti sanottuna tappitauti! Siitä kaikki Outo-Otto ym. nimitykset, poika, kun joutui jo aikas pienestä kävelemään kitaraa etumuksensa edessä pidellen, vaikka soittaa Otto ei kyllä osannut. Pianotunnilla Otto kävi kerran liianpienenä äitinsä kanssa, muttei siitä soittoharastuksesta mitään tullut alkuunkaan, kun ei Otto ylettänyt penkiltä pianon koskettamiin, eikä äidin sylistä annettu soittaa!

Fobiahan siellä nudistipaikassa ihan-väkisin Otolle kehkeytyi. Oton ylihormonaalinen toiminta oli testattu oikein laboratoriotokokeilla. (HYVÄ ETTEI SIMPANSSEILLA) Otto oli Suomen ensimmäisiä jollekka oikein aikuisteno-

keasti syötettiin jarrua, mutta huonoin tuloksin. Tauti sen kuin koveni, siis paheni!

Oton isä oli paikallisen nudistileirin puheenjohtaja ja äiti sihteeri. Otto muistaa noin kahdenvanhasta asti olleensa mukana karkeloissa enemmän ja vähemmän kaikki kesät sinne rippikoulu ikään asti. Äidin kanssa saunottiin naistenpuolella, siihen ikään asti kun karvat alkoi kasvamaan ja vähän ylitse, kas kun Otto pystyi kaksi vuotta "huijaamaan" äitiään ajamalla karvansa. Muttei muita naisia Otto huijannut, kuin likinäköistä äitiään siellä saunassa, sen kaksi vuotta.

Ihmekös tuommainen tappitauti noilla naisensaunasaunomisvuosilla, oli työhöntuotarkastusvanhapiika eli sinkku lääkärikin sanonut. Otolle tosiaan tuli helvetinmainen stondis aina kun hän naisen näki, vaikka kaukaakin. Jos ei olisi ollut toisesta päästä kiinni, niin Oton vehje olisi noussut ja lennellyt varmaan taivaanrannan taa, näin oli muuan omalääkärikin todennut!

Se 20 vuotta oli siis Otolla kulunut kotioloissa yksin rauhallisesti, kunnes Ronski-Ronja aukaisi fobian solmut! Ronski-Ronjan nimen Otto muutti oitis äR-äRräksi, RR, Rakas-Ronja. Siinä se oli elämäni nainen, Otto ajatteli heti RR:n käsittelyssä.

Oton vanhemmat olivat erittäin us-

T
o
k
k
a

J
u
i
v
o
n
e
n

I
r
w
i
n
i
s
m
i
h
u
u
m
o
i
a

konnollisia, huolimatta nudismin harjoittamisestaan, sillä alastomuushan on aivan iloinen, viaton ja normaali asia, mitä muka Aatamilla ja Eevalla oli paratiisissa päällensä? Toisensa, oli aina Oton vastaus tähän isän esittämään kysymykseen, eli jokaisen nudismikauden avajaispuheensa loppukevennykseen. Ja luunappi äidin sormista aina palkkioksi Oton päähän napsahatti. Siinähan sitä oli reilu 10 vuoden perinne Oton perheessä.

Uskonnollisen taustan vuoksi Otto tosiaan kuljettiin pitkin poikin kaiken maailman koikeita, testejä ja kyselyitä. Eihän se auttanut Oton jatkuvaan standikseen yhtään mitään. Naantalın nu-

distikeskuksen Remontti-Repe, joka tunnettiin myös ankarana sanan miehenä, keksi loppuviimeksi keinon millä ihmisten silmistä sai pois kyseisen tappitaudin. Ilmastointiteipillä reiteen kiinni vehje ja pitkäpunnitset shortsit jalkaan ja kitara jätetään kotikuistille, se on siinä, sanoi remontti Repe hieman ylpeyttä äännessään, mutta Oton taudista vähän kaiteena. Repellä ei oma soitin oikein pelannut ja soittajia olisi ollut.

-Syntisäkiksi ne vanhempani minua silloin jo haukku, kun mulla oli ainainen seisokki, itkeä turautteli Otto, lapsuuden raumojen rakkaan Ronjansa sylissä. -Voi sinua minun kultani, Ronja lohdut-

teli Ottoaan silmät ja posket hehkuen. -Ei, ne vanhemmat ymmärtäneet ollenkaan minua ja minun ylisuurta hormoni-tuotantoani. Heillä oli vain se oma uskonnokuntansa ja nudismi pääasia. Ainoastaan siellä naistensaunassa minulle ymmärrystä...kin, annettiin tai oikeastaan otettiin. Tänne Outokumpuun minun tieni sitten häpeämään turhia panneluita ja tautiani johti, Otto vielä Ronjalleen vuodatti, silmiään kuivailen ja nenäänsä niistäen. -Johdatustahan tämä sitten kuitenkin oli, sanoi Rakas Ronja puristaen Ottoa lujasti. -Ah, niinhän tämä oli, vastasi Otto jo hymyillen, ei enää osapuillen vaan nyt täydellisen onnellisena.

**TÄMÄ MAA ON
SUOMALAISTEN, RYYNÄSTEN JA
HORTTANAISTEN.**

SIKSI. VALITSE PERUSSUOMALAINEN.

Vuoden Retein 2017

Matti Esko

Kuva: Ari Lahti

Pitkän ja kunniakkaan uran tehnyt laulaja, muusikko, Matti Esko, valittiin vuoden reteimmäksi 2017. Valinta tehtiin yksimielisesti Irwin-klubin miitin-gissä, Irwin Goodman Weekendin lauantai-iltapäivässä 24.2.2017 Työmiehen Saunapaneeli -tilaisuuden alla. Vuoden Reteintä ei ole muutama vuoteen valittu. Pääasiallisena syynä on mainittu, että näinä aikoina ei kovin montaa ko. arvonimen myöntämisperustetta ja kriteeriä täyttävää henkilöä ole liikkeellä. Suurempi syy voi olla sekin, että valintaa tekevä Irwin-klubi, ja sen puuhamiehet, ja -naiset, ovat olleet kovin kiireisiä ja resurssipula on vaivannut jonkin verran toimintaa parina viime vuonna. Kaikki välttämättömimmät toimet yhdistyksessä on saatu hoidettua,

mutta jotakin asioita on tietoisesti jätetty tekemättä. On myös huomiotu, että varsinainen reiteys ei ole tämän päivän ilmiö siinä mielessä, miksi se on alun perin mielletty. Kultaan tai muihin arvometalleihin kietotuvat, tai suurilla autoillaan tai saavutuksillaan ylpeilevät ihmiset eivät Retein arvoni-meä esim. saavuta – ellei sitten taustalla ole todellisia ansioita, ja todellista reiteyttä kannattelevaa nöyryyttä.

Nyttemmin on taas ilmaantunut muutamia henkilöitä, pitemmän linjan kevyenmusiikin saralta, jotka täyttävät julkisuuteenkin antamiamme (ja pääosin salassa pitämiämme) kriteereitä siinä määrin, että Vuoden Retein arvoni-meä on alettu näille harkita. Irwin-klubin hallitus päättyi sitten esittämään kovienkin

koitosten yli komeasti noussutta Matti Eskoa Vuoden Reteimmäksi 2017. Artisti on säilyttänyt rennon tyyliinsä ja on todella ansioitunut urallaan. Hän on laajasti arvostettu, niin sanotusti lavan molemmin puolin. Niin yleisö, huvijärjestät, kuin muusikkopiirikin pitää Matti Eskoa reiluna jatkänä, johon voi luottaa. Miehellä on oma vankkumaton ihailijapiirinsä, lisäksi hän koskettaa lauluillaan, esityksillään kuulijoita yli tyyli- ja ikärajojen.

Taitelija oli otettu huomionosoituksesta, kun asiasta ilmoitettiin tälle paneelikeskustelun yhteydessä. Kunniakirja toimitetaan artistille myöhemmin, kunhan Irwin-klubin piirissä on kaikki allekirjoitukset saatu alle.

Irwin Goodman ry, tiedotus